

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΟΥΝΙΤΗΣ

Πώς γλυτστήσεις ώς το Μπακλά - Ότού, όπου το ποποθετήρικε 'Αρχιερατικός' Επίτροπος, ο Βησσαριόνιον Καψερός, πού ήταν μια φορά άνοιξης λερένος, Πάτας δηλαδή δύοις και.... πατάς, χωρίς ποώνιο και διασκόνιο, χωρίς καντηλανάρτες και ναό, στην περιφέρεια τοῦ Μπλά - Καπτάκι, έποιτο είνε θαύμα!...

Θάμμια από τὰ θάύματα, πού γινόταν στούς θολερών καυσών και στις ταραγμένες περιστάσεις!...

Τότε, είνε άλλημερα, ότι γινόταν πόλεμος. Ήταν αποκειμένο τὸ Πατριαρχεῖο, αποκλεισμένος κι' ὁ λαός, διοργάνων οἱ Δεποτάδες κι' οἱ 'Επισκόποι, έδριστοι πολλοὶ πατάδες και τυραννισμένος δι' κοσμάκης και βασινισμένος από τὸν Τούρκον άρκετα!...

"Ετσι, κάθε προΐ, οι χριστιανοί κιντάζαν ψηλά τὸν οὐρανό, σάν να περιμέναν από έπειτα πάτανον ποτηριά, μοναχά από τὸ Θεό, άφοι απελποθήρανε από τὸν Τούρκον άρκετον!..."

Καὶ ὁ Θεός, μιὰ ήμέρα, φάνεται, τοὺς ικόνες και φάντης νὰ ξέρεται ένας 'Αρχιερατικός Επίτροπος, ποιτὸς Δεποτῆς άπαντον - κάτω, δηλαδή, στὸ φτυάρι χωρίο τους!...

Δεποτής στὸ Μπακλά - Ότοῦ, ἔνα φτυάρι και πενιχρὸ χωρίο, απότο ήταν μιὰ τιμὴ γιὰ τὸ χωρίο, που κανένας δὲν τὴν ματωτάσσει ποτέ, και ήταν δύορο μεγάλο τοῦ Θεοῦ!...

- Προσκονιόμε τ' ὄνομά του!...

Καὶ ἀμέσως ἐκλήθη ἡ Δημιογοροταῖτα, νὰ οφειλῇ γιὰ τὴν διαδοχὴν ποὺ δύ τοῦ κάννη και τὶς τιμὲς ποὺ μάτερε ν' απόδοτον σ' ένα πρόσωπο μεγάλον εἰναὶ αὐτό!

Καὶ ξέσθε τὸ λόγον ὃ τοιουταζῆς Γιαβάσσογλου, και ἀπάντησε ὁ Τογδιμογλού, και συνεφόνησε και δι Σιαράστογλου, νι βγάστε, διο τὸ γοινιδιού, τρία μιλια και παρατάνο, έξω από τῆς κοινωνῆς τὰ σύνορα, γιὰ νὰ ίσταδεχθῶν τὸ Δεποτή τους.

- Αγρεσί, Γιαβάσσογλου! είληται ο πολύ ο χωρινού.

- Γαϊνά! ...

Πούθε τὰ πήρε δι Οὐνίτης τὰ Πατριαρχικὰ τὰ χωριά;

Φεντικά, βέβαια, θὰ ήσαν. Κάπου, ὁ κατεργάρης, τὰ σύριγονες. Η κάπου τοῦ τά φτιάσανε.

Ἡ προπαγάνδα τὰ πάντα μηχανεύεται. Και σάν οι καυσοὶ ήτανε δυοῖς, μηδέτες πολέμου και ἀποκλεισμοῦ, γιατὶ νὰ μην φαρείν και δι' Οὐνίτης τοῦ Βατικανοῦ, μέσον στὶς ζωλισμένα από τοὺς διοργανούς και κυριάταις απ' τὸν πολέμον τὰ κακά, τοῦ Ορθοδοξίας ψάρια! (*) ;

- Όποις κι' ἂν είνε νησος, στὸ χωρίο ξέπανε τὸ Δεποτή...

- Ερχεται δι Λεπόπτη...

Καὶ κυττήσαν ή καυτάνες τοῦ χωριοῦ και καζενήρηκαν τὰ σχολεῖα, και σιδέρωσε δι Γιαβάσσογλους τὸ φέσι του, και φέρεται δι Σιαράστογλους τὸ παλαιόν αποτύχον του, ποὺ τὸ εἶχε βοή απ' τὸν μπατάλι του...

Καὶ μαζεύτησαν μιλού, συγχρημάτων, και μέρη έναν μποτέριτο στὰ γέρια οι καθένας, και βγήκαν δεῦ, μαρωνά, πέρα από τοῦ χωριοῦ τὰ σύνορα, ταγ τοὺς υποβρύχουνε, ἐνώ ηγανάκες πιστοί φήνανε, βράχαν, τηγάνισαν, ταγαρφίζανε - Θέρε μοι, ἀνάπτανε εἴλη τὸ χωρίο! - λα-

νίζαν, κοπάνιζαν, μαδούσαν χήνες και πουλερικά, γιανχίζαν 'εγμόνιζα μὲ φωταγάρια, κόβαν λωρίδες, ψηλές σιγὲ τοιγαρόχαρτο, τὸν πατονάμα, μὲ μπότικο κρεμμύδι, γιανχίζαν γηλιά, γηλαπότες, σερμετεία και σιρόπια, χαλβάδες, πετιωτία, μπακλαβάδες, δύο καριδιδι και ἀμύγδαλο, παζεις και παραγλυκασμένους σάν μελομένη και παζειά 'Ανατολίτισσα...

- Μεγάλο τ' ὄνομά σου, Κύριε. Ποὺ θὰ λειτουργηθῇ στὸ τέλος τὸ χωρίο μας!...

Γιορτές μεγάλες και δεσποτικές έχουν περάσει και καυτάνα δὲν έχτυπης και ψάλισμα δὲν ἀντήχησε στὴν έκκλησία τους.

Τὸν πατᾶ τους, ἔναν παληὸ και ἀγαθὸ πατᾶ, γέρο δύδηντα χρόνων, μὲ γένεια σὺν ματάξι καταστροφο, τὸν σιγάνης έξαρστο οἱ Τούρκοι άπαντο, μαρωνά, στὸν Κοινόνον τὰ χωριά!...

- Ετοι μάτασαν και καυτάνες, βουβάρης ή ἐκκλησίας και ἀπόμεναν σὲ τὸν πατᾶ τους, ἔνα γεροντάκι 80 ἔτηροι δοφοί, ὥχροι, στὸ τέμπλο, σύν να κυττάνεις μὲ τὰ ἀγριεύμενα μάτια τους, μὲ ἐπάληξη, τοὺς κυριατινούς, και τροφοί! Αδειανὸς κι' ἀμύλητος, σύν τρομαγμένος, ήταν κι' δι ναζ, παλῆρος ναῦς Βούζουμενος, μὲ τοὺς βαρεῖς τὸν θόλους, βαριός και σκιαγράφος, μέσα στὴν Λέρον τοῦ θύλου!...

Ποὺ και ποὺ καυτάνα γοροίλα ή κανένας χριστιανός, ξέπλινες ἐπειδης απόδειλα, σάν λοιπονες η μέσα, η τὸ πρωΐ, ποὺ πάντα, στὸν ήλιον τὸ άναβατέα, πρίν πάντα του και ξένει διανυστός.

- Θέε μοι, ἀν δη τίποτ' ἀλλο, στεῖλε μα, ωστόσο, ἔναν πατᾶ, να μην πενθάνεις οι φτοχοί και πάτεριστοι στὸν ήλιον κατέβαστοι...

- Και ο Θεός τοὺς ἀκούσει;

- Πούδις ξέρει!...

- Ισως νὰ τοὺς ἀκούσεις κι' δι Σατανᾶς και έβλαπε στὸ μαλάδ ένδι Οὐνίτης γὰρ πάν στὸν ἡμιονταρένο και μακρινό Μπακλά - Ότοι και νὰ τοὺς κάννη τὸν Δεποτή!...

- Και νάτος, ποὺ ξέρεται! Απάνω στὸ μουλάρι, ψηλός, ξηρός, καταμαρός σύν λεπτὰ κατινομένη, μὲ διὸ τορίχες σάν ποντικονούρης, στὸ υπογένειο, και κάτι πόδια μαρινά και ξηρά, σάν της άκρων πόδια, μὲ διὸ πατούστοις τοῦν τορτρέας και στρηγγιγάλια στὶν Λέρο, σύν άπλιτες κουνέες, ποὺ κρεμμόντουσαν κάτιού ἀπὸ την κοιλιά τοῦ μουλαριοῦ και κουνιόντουσαν ἐδώ κι' ἐκεῖ, σιεν φοίτηται φέρεν. Ένας μορφούσκης ἀγωγάτης τὸν σηνάδωνε κι' ἔναν χοτανό τούτοις διστέσει, ριζήμενο στὸ μουλάρι, ποταπάτουλα, ήταν και ταυτάν του.

“Αια τούτοις μὲ τὸ ζευματάζηδος μὲ τὰ λουλούδια και τὰ ροδοδούρεια, πορώθωρισαν, και τὰ σχολεῖα μητράνε στὶν σειρά κι' ἀρχάσαντες σύν τον ήλιον, ποὺ δέ τον Κιταπήδης είληση σινθέσει και τοντίσει, γιὰ τη μεγάλη ήμέρα και τὸν ιστορικό τὸν έχοντα τὸν τόπον τοῦ Δεποτή :

- Ήλιος ψυχῆς μάς ἔστειλες, θέε, σε εύλογούσμεν, τὸν ἄγιον Δεποτήν μας,

- Θέε, σ' οχιαριστούμεν...

‘Ο Τοιγδεμογλούς προσερώνεται τὸν Δεποτή και δοι οἱ ἄλλοι τοι φιλήσαντα τὸ χέρι, ἀφοῦ τὸν προσκύνησαν τρεῖς φορές, ένων ἐπενδόντος εὐλογούσδες ἀπὸ φημάτις τὸ μουλάρι του κι' ὅλο μασούσιστο μαστίχα και ειχές.

Καὶ ξεπέται δηλαδή τη πομπή

- Ημέρα ἀνέτειλεν ημῖν, πανενδόθος, ἀγύλα, ποὺ θάκουσθούν ύμνοιθεού πάλιν στὴν έκκλησία...

Καὶ πήγαινε δι δάσκαλόν του

πρόσεσον τὰ μπονέούρια και πήρεν λουλούδια...

Οι τζορμπατάζηδες φόρεσαν τὰ μπονέούρια τους και πήραν λουλούδια...

Αύτοί ήτανε παπᾶς έκει, αὐτοί ήτανε και... Πάτας!

“Ολα τὰ παιδάκια τοῦ σχολείου είχαν μπη στὴ γραμμή και τραγουδούσαν...

Τὸν πατᾶ τους, ἔνα γεροντάκι 80 έτην, τὸν είχαν στέλεξε έξορια...

Καὶ οὐδέποτε ή έκκλησίας και πάτεριστοι σύν λεπτὰ κατινομένη, μὲ διὸ τορίχες σάν ποντικονούρης, στὸ υπογένειο, και κάτι πόδια μαρινά και ξηρά, σάν της άκρων πόδια, μὲ διὸ πατούστοις τοῦν τορτρέας και στρηγγιγάλια στὶν Λέρο, σύν άπλιτες κουνέες, ποὺ κρεμμόντουσαν κάτιού ἀπὸ την κοιλιά τοῦ μουλαριοῦ και κουνιόντουσαν ἐδώ κι' ἐκεῖ, σιεν φοίτηται φέρεν. Ένας μορφούσκης ἀγωγάτης τὸν σηνάδωνε κι' ἔναν χοταπήδης είληση σινθέσει και τοντίσει, γιὰ τη μεγάλη ήμέρα και τὸν ιστορικό τὸν ήλιον τοῦ Δεποτή :

“Ηλιος ψυχῆς μάς ἔστειλες, θέε, σε εύλογούσμεν, τὸν ἄγιον Δεποτήν μας,

- Θέε, σ' οχιαριστούμεν...

‘Ο Τοιγδεμογλούς προσερώνεται τὸν Δεποτή και δοι οἱ ἄλλοι τοι φιλήσαντα τὸ χέρι, ἀφοῦ τὸν προσκύνησαν τρεῖς φορές, ένων ἐπενδόντος εὐλογούσδες ἀπὸ φημάτις τὸ μουλάρι του κι' ὅλο μασούσιστο μαστίχα και ειχές.

Καὶ ξεπέται δηλαδή τη πομπή

- Ημέρα ἀνέτειλεν ημῖν, πανενδόθος, ἀγύλα, ποὺ θάκουσθούν ύμνοιθεού πάλιν στὴν έκκλησία...

Καὶ πήγαινε δι δάσκαλόν του

πρόσεσον τὰ μπονέούρια μπονέούρια τους δάσκαλούς από

